

EEN ANDERE BLIK

Bekijk het eens van een andere kant. Gerben Kerkhof deed het letterlijk: met zeven IVV-collega's bezocht hij een re-integratiebureau. Om de praktijk te zien én kritiek op het SZW-beleid te horen.

Gerben kwam op het idee voor het werkbezoek door de verfrissende aanpak van bureau Keerpunt in Hilversum. Dat re-integreert arbeidsongeschikten niet met allerlei cursussen, maar door als regisseur iemand naar werk te begeleiden. "Het leek ons leuk dat te zien", vertelt Gerben. Hij liet het idee nu eens niet liggen, wat vaak gebeurt bij zulke ideeën, maar pakte meteen de telefoon.

De SZW'ers kregen geen presentatie in de directiekamer, maar zaten bijvoorbeeld naast de receptioniste, die de mensen spreekt om wie het gaat. "Die leggen hun hele ziel en zaligheid op tafel. Ze willen hun verhaal kwijt." Met de praktijk in zijn achterhoofd bekijkt Gerben SZW-cases nu anders. "Pragmatischer. Bij Keerpunt bedienen ze bijvoorbeeld heel Nederland vanuit Hilversum, gewoon telefonisch. Terwijl wij overal UWV-kantoorstjes hebben. Ook maken ze van alles kosten-batenanalyses. Dit denken gebruik ik weer bij andere cases."

TIP: Laat een idee voor een bezoek niet langer dan een halve dag liggen maar bel meteen en maak een afspraak!

VAN DE BLOEM-ASSOCIATIE TOT EVIL THINKING

Deze zomer beleefde heel IVV, van directeur tot secretaresse, een creativiteitsdag. Waarom? En wat leverde dat op? Over vernieuwende oplossingen én een andere werksfeer.

"In de troonrede hoorde je het ook: er verandert veel. Mensen moeten zelf hun leven regisseren, er zijn nieuwe vormen van werken zoals flexibel of als zzzp'er werken, de burger wordt mondiger en de politieke situatie met een minderheid voor het kabinet in de Eerste Kamer is bijzonder", schetst Irene Nijboer, directeur IVV. "Dit vraagt om creativiteit. Bij onze mensen is al veel creativiteit, maar we zijn niet altijd gewend die aan te boren. Op zo'n speciale creativiteitsdag leer je dat." De Vlaamse inspirator en creatief denker Cyriel Kortleven had die dag in juni voor alle medewerkers van IVV een ochtendsessie waarin de hersenen met oefeningen werden losgeschud. In de middag bedachten ze oplossingen voor concrete SZW-cases. Ook de secretaresses. Cyriel: "Deze groep krijgt vaak een bijrol, en vindt die rol veilig. Maar ook secretaresses kunnen creativiteit gebruiken: hoe ga je om met digitalisering en flexibel werken. Handig als je dan niet zegt 'dit kan niet', maar 'hoe kan het wél'." Vier maanden verder ziet Irene resultaten. "Medewerkers zijn alert op 'ja, maar'. Dat

verandert de werksfeer. Er kan echter een tandje bij. Maar het moet ook niet iets modieus worden, het moet verankeren." Creativiteitambassadeurs voorkomen verwatering door collega's te helpen. "Ze kunnen guerillatechnieken toepassen", meent Cyriel. "Breek in bij een vergadering en doe een bloemassociatie (zie kader 'Creatieve technieken') rond een agendaonderwerp. Daarnaast moet het management het goede voorbeeld geven." Dat beaamt Irene. "Het MT moet eraan blijven trekken. Dan zien medewerkers dat we het serieus nemen." Heeft Irene al vragen gekregen van collega-directeuren over dat 'softe gedoe' in tijden van crisis? "Dit is niet soft, maar hard nodig. We komen nu sneller op oplossingen dan volgens de conventionele weg."

Creatieve technieken

Hoe ga je om met gemeenten die onvoldoende bijstandsgerechtigden aan werk weten te helpen en daarom minder geld voor bijstand ontvangen dan zij uitgeven aan uitkeringen? Voor deze casus stond John Zevenbergen, IVV'er en deelnemer aan

de creativiteitsdag. “Deze vraag leent zich erg goed voor een creatieve aanpak, omdat we hier eens met een frisse blik naar wilden kijken, los van de huidige regelgeving”, zegt John. “Door creatief denken benaderen we de casus andersom: wat zouden we doen als er helemaal niets is?”
John paste samen met collega Patrick Voogd voor deze creatieve benadering meerdere

INSPIRATIE

Zelf even je gedachten kantelen voor creatieve oplossingen?
Bekijk deze filmpjes:
<http://www.cyrielkortleven.com/yesandboost/yesand-movies/>

Of zoek via je Opleidingspaspoort eens in de Cursuscatalogus van de Academie op 'creatief'.

technieken toe: de bloemassociatie, de ‘ja, en-regel’ en *evil thinking*. Aan de sessies deden ook collega’s van andere afdelingen mee die niet ‘belast’ waren met kennis. Eén van de uitkomsten is een voorstel dat uitgaat van de eigen kracht van gemeenten. In plaats van een nieuwe verdeelsystematiek die uitgaat van de huidige vangnetregeling, redeneert dit voorstel weer vanuit de basis: het vangnet van het Rijk is echt alleen voor gemeenten die er ondanks alle eigen inspanningen zelf financieel niet uitkomen. Voor John, die na deze dag benoemd is tot ‘creativiteitsambassadeur’, leiden de creatieve technieken niet alleen tot onconventionele ideeën: óók tot een cultuurverandering waarin niet achter ‘ja, maar’ wordt geschuild. En zulke sessies zijn gewoon leuker dan met hoofdpijn tegen een probleem aanhikken. ●

CREATIEVE TECHNIEKEN

Cyriel Kortleven geeft vijf voorbeelden.

Andere bril

Stel je voor hoe bijvoorbeeld een zwerper, een bekende Nederlander of een held de vraag of het probleem waarvoor je staat, zou oplossen. Dat helpt je onconventioneel te denken.

De boom

Schrijf het woord op waarvoor jij een idee of oplossing zoekt. Noteer vervolgens rond dat woord zonder lang nadenken woorden die bij je opkomen. Noteer daaromheen opnieuw woorden die te binnen schieten. Ga zo door tot je zeker zo ‘takken’ aan je associatieboom hebt. De opbrengst kan inspireren tot nieuwe oplossingen. Neem hiervoor maximaal 3 minuten, om snel te associëren.

Evil thinking

Denk vanuit het tegengestelde van wat je wilt bereiken. Bijvoorbeeld: ‘Voor niemand is een uitkering nodig’. De ideeën kun je vervolgens weer omkeren.

Google

Ga op basis van je kernwoord afbeeldingen zoeken in Google Afbeeldingen. Die beelden helpen je buiten je bestaande beeld te denken.

Ja, en-regel

Neem tijdens een vergadering één vergaderpunt eruit en spreek af gedurende drie minuten geen ‘ja, maar’ te zeggen, maar ‘ja, en’. Dit voorkomt dat ideeën worden weggeredeneerd, terwijl er misschien goede elementen in zitten.

John Zevenbergen

